

**Parteneriatul public - privat, eficiență și modernitate
în serviciile sociale**

**Consolidarea parteneriatului dintre ONG-uri și
autoritățile locale din România, Republica Moldova
și Ucraina în vederea implementării standardelor
europene de protecția copilului**

- raport final -

---

*Proiect finanțat de Fundația SOROS România, prin programul East
- East Partnership Beyond Borders*

Cuprins

East-East Partnership Beyond Borders în România.....	7
Fundația Agapedia în East-East Partnership Beyond Borders: Consolidarea parteneriatului dintre ONG-uri și autoritățile locale din România, Republica Moldova și Ucraina în vederea implementării standardelor europene de protecția copilului.....	10
Rolul parteneriatului public-privat în creșterea eficienței serviciilor sociale din România. Delimitări conceptuale. Caracteristici specifice.....	14
Contextul social și legislativ al apariției parteneriatului public-privat.....	17
Parteneriatul public – privat în Republica Moldova.....	21
Sistemul de protecție a copilului din Ucraina.....	45
Note bibliografice.....	67

Preambul

East-East: Partnership Beyond Borders reprezintă unul din multitudinea de programe bazat pe finanțarea comună a Open Society Institute (OSI) și a rețelei Soros de fundații independente din țările Europei Centrale și de Est, țările din componența fostei Uniuni Sovietice, Turcia și Mongolia.

Programul East-East: Partnership Beyond Borders își propune să ofere sprijin logistic și financiar organizațiilor și membrilor acestora cu scopul de a consolida colaborarea dintre aceștia și parteneriatele trans - frontaliere, în scopul promovării valorilor specifice societății deschise.

Valorile promovate în cadrul programului sunt dialogul, transparența și crearea unui spațiu de neutralitate în care fiecare partener să fie încurajat să își exprime liber opiniile.

Ca principal obiectiv, *East-East: Partnership Beyond Borders* își propune să faciliteze schimbul de idei, de valori și modele de dezvoltare, precum și modele de bune practici între participanți și țările implicate.

Obiectivul final este acela de a construi un model de bună comunicare între organizațiile care acționează la nivel local, fapt care va conduce în timp la obținerea unor schimbări sociale pozitive.

Volumul de față cuprinde contribuția celor trei parteneri implicați în programul *Programului East-East: Partnership Beyond Borders: România, Republica Moldova și Ucraina* și reflectă poziția acestora cu privire la tema vizată.

East-East Partnership Beyond Borders în România

Pe parcursul derulării sale în țara noastră, acest program a avut ca principal scop oferirea de sprijin organizațiilor care implementează proiecte în România, pentru a identifica în țările din regiune parteneri cu experiențe similare.

Comunicarea cu organizații din alte țări s-a dorit a fi realizată fie prin organizarea de evenimente în cadrul proiectului (seminarii, mese rotunde), fie prin dezvoltarea unor instrumente on line.

Finalizarea proiectului a avut ca scop diseminarea rezultatelor, respectiv cunoașterea socială, modele de bune practici, în cadrul unui seminar internațional care să reunească toți partenerii de proiect.

Multiplele inițiative înscrise în East-East Partnership Beyond Borders în România acoperă paliere extrem de variate ale realității sociale, de la parteneriatul public-privat și eficiența acestuia pentru societatea civilă până la programe circumscrise unei tematici bine delimitate:

Astfel, intervalul 2007-2008 a fost unul extrem de dens

în proiecte care au avut la bază principiul parteneriatului public-privat, la nivel internațional, în regiunea Europei Centrale și de Est.

Printre proiectele de acest tip în care România a avut calitate de partener activ, desfășurate sub egida Fundației Soros, pot fi menționate :

■ Institutional Capacity for Combating Intolerance and Extremism in the Black Sea Region

Public Partnership Promotion in Moldova, Ukraine and Romania;

■ NGO and Local Government Partnership: Rhetoric or Reality?; European Integration Skills for Young People

Public Partnership Promotion in Moldova, Ukraine and Romania;

■ Think Tank Cooperation for Society's Security

Public Partnership Promotion in Moldova, Ukraine and Romania;

■ Overcoming Stigmatization of Minority and Marginalized Groups

Public Partnership Promotion in Moldova, Ukraine and Romania;

■ Building Civil Society Capacity in Partnership with Local Public Authorities

Public Partnership Promotion in Moldova, Ukraine

---

and Romania;

■ Regional Trends and Approaches to Migration and Asylum Challenges

Public Partnership Promotion in Moldova, Ukraine and Romania;

■ Civic Skills Academy: International Partnerships for Young People

Productive Learning: Alternatives to Traditional Education;

■ Protection and Rights of Children: Overcoming Trafficking, Abuse and Exploitation of Children;

Public Partnership Promotion in Moldova, Ukraine and Romania

■ New Perspectives for Rural Community Development;

Public Partnership Promotion in Moldova, Ukraine and Romania.

Fundația Agapedia în East-East Partnership Beyond Borders: Consolidarea parteneriatului dintre ONG-uri și autoritățile locale din România, Republica Moldova și Ucraina în vederea implementării standardelor europene de protecția copilului

Fundația Agapedia România, alături de parteneri din România, Republica Moldova și Ucraina, reprezentând domeniul ofertanților de servicii sociale de tip guvernamental, respectiv nonguvernamental, a demarat la începutul anului 2008 programul **“Consolidarea parteneriatului dintre ONG-uri și autoritățile locale din România, Republica Moldova și Ucraina în vederea implementării standardelor europene de protecția copilului”**, înscris în ciclul celor menționate mai sus.

Scopul proiectului a fost acela de a găsi modalități de eficientizare a parteneriatului public-privat în țările partenere pe problematica protecției copilului și, nu mai puțin important, de a prilejui diseminarea modelelor de bună practică, funcționale în țările partenere.

De asemenea, s-a dorit realizarea unui schimb de experiență între Republica Moldova, România și Ucraina, țări cu sisteme diferite de protecție a copilului, cu servicii diferite,

---

cu maniere proprii de abordare a acestei problematici.

Ideea proiectului este aceea de a crea oportunități de învățare pentru profesioniștii implicați și, mai departe, prin intermediul lor pentru instituțiile/organizațiile pe care le reprezintă, cu accent pe importanța și beneficiile colaborării instituțiilor guvernamentale cu organizațiile neguvernamentale, în scopul complementarizării.

Calendarul de activități agreat de partenerii din proiect, cuprinzând activitățile specifice subsumate fiecărui obiectiv, este descris mai jos în mod detaliat:

Pentru **obiectivul 1** al proiectului – *Analizarea situației curente în ceea ce privește colaborarea dintre autoritățile publice locale și ONG-uri pentru protecția copilului, în cele trei țări implicate, și identificarea punctelor comune pe baza cărora se pot dezvolta inițiative comune:*

- descrierea cadrului legal al parteneriatului public – privat;
- descrierea modului în care s-au încheiat parteneriatele de tip public-privat;
- prezentarea scopului acestor parteneriate;
- prezentarea aspectelor comune în ceea ce privește parteneriatele public-private în cele trei țări membre ale proiectului.

Pentru **obiectivul 2** al proiectului – *Realizarea*

schimbului de experiență în ceea ce privește colaborarea efectivă între ONG-uri și autoritățile locale pentru protecția drepturilor copilului, în special ale copilului fără părinți sau cu risc mare de a fi abandonat, prin valorificarea modelelor de bună practică dezvoltate la nivel local:

- realizarea de vizite la alte instituții și ONG-uri;
- urmărirea acțiunilor stabilite la obiectivul 1;
- implicarea ONG-urilor în implementarea strategiei naționale în protecția copilului.

Pentru **obiectivul 3** al proiectului – *Îmbunătățirea capacității de comunicare și relaționare trans-frontalieră între organizațiile și instituțiile din cele trei țări implicate, prin dezvoltarea unor rețele între ONG-uri și instituții cu experiență în domeniul protecției copilului.*

- realizarea unei baze de date de contact cu ONG-urile vizate din cele trei țări partenere;
- preluarea unor modele de bune practici între cele trei țări;
- dezvoltarea unei rețele de lucru între ONG-uri și instituțiile publice;
- completarea bazei de date cu furnizorii de servicii sociale din domeniul public/privat.

Pentru **obiectivul 4** al proiectului – *Întocmirea raportului final*

-
- diseminarea informației conținute de raport către finanțator, ONG-uri și instituții guvernamentale;
  - realizarea de propuneri pentru îmbunătățirea legislației în domeniu;
  - colectarea materialelor realizate de parteneri;
  - redactarea și editarea materialului final, cu valoare concludivă.

Proiectul s-a derulat în 4 etape principale, întâlnirile de lucru fiind găzduite de cele trei țări participante astfel :

16-18 aprilie 2008 – întâlnirea partenerilor în România, Brașov, la sediul Fundației Agapedia România.

12-15 mai 2008 – întâlnirea partenerilor la Chișinău, Republica Moldova.

14-17 iulie 2008 – întâlnirea partenerilor la Kiev, Ucraina.

Întâlnirea de final, cu rol de diseminare a rezultatelor proiectelor, a avut loc în România, la Brașov, în perioada 13-16 octombrie 2008, fiind găzduită de Fundația Agapedia România - inițiatoarea proiectului.

Având în vedere rolul acestei întâlniri finale, s-a încercat conturarea unor concluzii în ceea ce privește modul concret de funcționare a parteneriatului public-privat în cele trei țări membre ale proiectului : România, Republica Moldova și Ucraina, dar a fost benefică și prezența unor invitați din

---

Bulgaria și Georgia.

S-au accentuat elementele pozitive și cele mai puțin funcționale ale sistemelor de protecție a copilului din țările participante, s-a prezentat legislația specifică cu privire la acest domeniu, dar, nu mai puțin important, a fost conturată și o imagine asupra parteneriatului public-privat și a suportului legislativ de funcționare a organizațiilor nonguvernamentale. În plus, se dorește crearea unei rețele informaționale on line între participanți, precum și a unei baze de date care să permită accesul la informațiile prezentate de către cei prezenți, precum și continuarea schimbului de experiență în viitor.

În continuare, sunt prezentate două materiale sintetice cu privire la parteneriatul public-privat în două dintre țările participante, materiale care reflectă realitatea specifică a două societăți : cea din România și cea din Republica Moldova.

***Rolul parteneriatului public-privat în creșterea
eficienței serviciilor sociale din România.***

Delimitări conceptuale. Caracteristici specifice.

Pentru a putea înțelege modul de formare, organizare, precum și mecanismul de funcționare al acestei alternative relativ nouă pentru România, de organizare și funcționare a serviciilor sociale, se impune o definiție a acesteia prin trecerea în revistă a caracteristicilor proprii.

În opinia lui Boboc (2002), parteneriatul social

reprezintă „o formă de dialog social și o relație de colaborare între mai mulți actori sociali la realizarea unor acțiuni, programe, politici sociale, la nivel național, regional, local”.

O opinie alternativă, din perspectivă juridică de această dată, este cea oferită de Lambru (2004), care definește relația de parteneriat ca fiind „o înțelegere legală în care partenerii definesc împreună scopul general al parteneriatului”. Ca prescripție teroretică, un parteneriat „veritabil” presupune existența unei colaborări, a unei îmbinări între avantajele oferite de sectorul guvernamental (surse mai stabile de finanțare, dar și un control mai reponsabil cu privire la gestionarea și cheltuirea banului public), pe de o parte, dar și cele oferite de sectorul nonguvernamental (competitivitate și eficiență sporită), pe de altă parte. Un concept-cheie care contribuie la înțelegerea celui de parteneriat public-privat îl reprezintă „noul management public”, termen emblematic pentru o veritabilă revoluție de tip conceptual și practic care a avut loc la începutul anilor '80 în Statele Unite ale Americii și Marea Britanie. La baza acestui concept stă ideea reformei financiare și organizatorice a sectorului public, delegarea responsabilităților către actori privați, privatizarea unor servicii publice.

Cu toate aceste repere, literatura de specialitate nu furnizează o definiție general aplicabilă parteneriatului public-privat. Astfel, există autori care atribuie acestei sintagme un sens restrâns, de tipul cooperare în domeniul ofertei de servicii publice și infrastructură. La polul celălalt, se situează cei care

circumscriu aceleiași termen o multitudine de activități care au la bază cooperarea și parteneriatul. Explicația acestei confuzii este legată, după Lambrou (2004), de faptul că parteneriatul public-privat este analizat din multiple perspective: administrație publică, economie, științe juridice, ceea ce generează abordări diferite asupra problemei.

Definirea parteneriatului public-privat poate fi realizată într-un mod relevant, în opinia aceleiași autoare, depășind barierele descrise mai sus, trecând de la definirea directă la cea indirectă, și anume, prin inventarierea beneficiilor specifice pe care le generează un astfel de aranjament.

Iată care sunt acestea:

- parteneriatul public-privat poate fi util în realizarea reformei managementului prin schimbarea practicilor manageriale sau prin schimbarea opticii de abordare a problemelor publice în așa fel încât acestea să devină soluționabile prin intermediul acestei variante;

- parteneriatul public-privat este recunoscut într-o măsură din ce în ce mai mare ca o variantă de succes în rezolvarea unor probleme de interes public, comunitar.

Maximizarea interesului pentru dezvoltarea acestui gen de parteneriat, în special din partea sectorului guvernamental, reprezintă consecința a trei factori:

1. existența unei presiuni fiscale, care determină interesul guvernelor pentru realocarea cu maximum de eficiență a resurselor de care dispun;

---

2. creșterea interesului, dar și a capacității reale a ofertanților de servicii sociale private în oferirea de servicii sociale, oferite până nu demult exclusiv de către sectorul de stat;

3. inventarierea punctelor „tari” și a celor „slabe” ale ambelor tipuri de servicii generează, în mod logic, ideea de creștere a complementarității intersectoriale în organizarea și ofertarea serviciilor sociale.

Definiția cea mai flexibilă, care poate fi folosită fără a exista riscul de a fi tributari unei abordări sau alteia, este următoarea: „pot fi considerate ca parteneriat public-privat toate inițiativele de cooperare și parteneriat între sectoare (public, privat, social). [3, p.7]

Contextul social și legislativ al apariției parteneriatului public-privat

În lucrarea sa, „Dezvoltare comunitară”, Dumitru Sandu (2005) arată faptul că la ora actuală, administrațiile locale sunt principalul factor de dezvoltare comunitară în majoritatea localităților din România. În acest context, angrenarea organizațiilor nonguvernamentale în procesul de dezvoltare comunitară generează argumente pro, dar și contra. Dezbateră „public versus privat” se bazează pe argumente de tipul:

- sectorul public are atu-uri legate de putere și

competență;

- pe de altă parte, organizațiile private sunt de tip antreprenorial, având ca avantaj existența unui stil organizațional flexibil, capacitatea sporită de a mobiliza resursele locale de cooperare, transparența, distanțarea de jocurile politice.

- argumentele „contra” organizațiilor de genul celor amintite mai sus, și implicit favorabile administrației publice, sunt acelea că „(...) organizațiile nonguvernamentale nu au competență, folosesc banii din proiecte pentru îmbogățirea celor care le coordonează, și nu pentru binele public, sunt supradeterminate de către donatori externi sau elite locale, și nu de interesul grupurilor marginalizate pe care ar trebui să le servească [4, pp.17-18].

- pe de altă parte, sectorul public se caracterizează printr-o lipsă de adecvare a serviciilor la nevoile reale ale populației și printr-o incapacitate a structurilor de tip birocratic, deseori „greoaie” și supraîncărcate, de a se mobiliza în timp real pentru satisfacerea nevoilor populației pentru care au fost create.

Conform lui Țigănescu (2004), organizațiile nonguvernamentale sunt capabile să ofere o calitate înaltă a serviciilor și se caracterizează prin echitate, prin costuri reduse, și nu în ultimul rând au capacitatea de inovație, asumându-și

rolul de pionier în anumite domenii, identificând noi nevoi și atrăgând atenția asupra lor, formulând soluții noi, alternative. Probabil din acest motiv și nu numai, ele pot deveni punți de legătură între beneficiari și procesul larg al formării politicilor sociale.

În sprijinul, din nou, a organizațiilor nonguvernamentale, trebuie să recunoaștem faptul că, după ce au traversat o perioadă în care au existat numeroase suspiciuni și rezerve la adresa lor, acestea sunt astăzi receptate ca organizații complementare celor guvernamentale, mai precis „(...) preiau spre rezolvare o serie de probleme care nu pot fi rezolvate prin apelul la resursele disponibile la nivelul rețelei organizațiilor controlate de stat. În acest sens, cooperarea se afirmă ca activitate care nu cunoaște alternativă (...)”. [2, p.108]

Ca și context specific care a susținut dezvoltarea acestui parteneriat, este esențial să se facă referire la procesul general de reformă a administrației publice care, având ca deziderat adaptarea și aplicarea în managementul structurilor de stat a unor principii specifice organizării și funcționării organizațiilor private, caracterizate, așa cum s-a arătat, prin eficiență, responsabilitate, transparență, s-a apropiat cu încredere și deschidere de ideea alăturării domeniului public de cel privat.

Parteneriatul public-privat în domeniul social a devenit o soluție extrem de agreată în ultimii 20 de ani în toate țările lumii, bucurându-se de o amplă dezvoltare, iar după 1989 a început să își facă simțită prezența și în țările Europei Centrale

---

și de Est, inclusiv în România.

Ca exemplificare și cuantificare a amplitudinii acestei tendințe poate fi propus studiul realizat de United Nations Interagency Committee on Integrated Rural Development care arată că, în anul 1992, în țările în curs de dezvoltare, 50 000 de organizații nonguvernamentale, prin parteneriatele realizate cu structuri publice, au avut impact asupra a peste 250 de milioane de persoane din diverse sfere ale domeniului social [3].

În ultimii 25 de ani, parteneriatul public-privat a dobândit o importanță tot mai mare în zona politicilor sociale, acest fenomen fiind un efect clar al creșterii cooperării intersectoriale în scopul rezolvării eficiente a problemelor sociale.

Reperetele legislative care au făcut posibilă implementarea acestei variante și în România sunt legate de efortul de înțelegere și acceptare în planul ideilor, inițial, și apoi a implementării practice a acestui tip de management. Acest efort, care a început după 1989, a fost posibil prin susținerea în plan legislativ a acestei tendințe printr-o serie de acte normative specifice, cu efecte în plan juridic și instituțional.

Fără a minimiza în vreun fel importanța actelor normative care au apărut în această perioadă în acest domeniu, un moment extrem de important, și cel mai actual în acest sens, poate fi considerat cel din ianuarie 2001, când, în baza Hotărârii Guvernului 25/4.01.2001, a fost înființată Direcția de Relații cu Mediul Politic și Asociativ, având ca menire principală

---

aceea de a realiza intermedierea între administrația publică, organizațiile nonguvernamentale și grupurile politice.

Succesul unor astfel de forme de colaborare este determinat nu numai de o legislație adecvată în domeniu, care să susțină aceste inițiative, dar și de existența unui management adecvat, în sensul încurajării și practicării cooperării intersectoriale, dar și de o actualizare permanentă a practicilor specifice (specificare de obiective, evaluare și monitorizare, standarde pentru servicii).

În concluzie, se poate afirma că, în condițiile existenței unui cadru structural adecvat, a unei gestionări corespunzătoare, parteneriatele public–privat, din domeniul social, pot oferi soluții de succes la o gamă largă de probleme sociale, din domenii extrem de variate: protecția copilului și familiei, protecția persoanelor cu nevoi speciale, a tinerilor delincvenți sau a persoanelor vârstnice.

Parteneriatul public – privat în Republica Moldova

Parteneriatul public–privat este un proces de cooperare și de creație interactivă dintre două sau mai multe persoane, fie fizice, fie juridice, dispunând de capacități complementare ce interacționează pentru a crea și a spori în comun eficiența vieții sociale, rezultat pentru care nici unul nu l-ar fi obținut de unul singur, fără să se asocieze.

Cadrul legal

- Constituția Republicii Moldova, art. 41-42
- Legea nr.832 “Cu privire la asociațiile obștești” din 17.05.1996
- Legea nr. 279 “Cu privire la tineret” din 11.02.1999
- Memorandumul de cooperare între MPSFC al Republicii Moldova și Rețeaua ONG - urilor din Domeniul Social, din 02.11.2007.

Crearea alianțelor ONG - urilor

- La finele anului 2007 erau înregistrate circa 5000 ONG-uri naționale și internaționale
- S-au constituit 6 uniuni/alianțe de ONG-uri pe domenii:

- 1) Alianța ONG-urilor din domeniul medico-social;
- 2) Alianța ONG-urilor din domeniul Protecției Persoanelor cu dizabilități;
- 3) Alianța ONG-urilor active în domeniul Protecției Sociale a Copilului și Familiei;
- 4) Alianța ONG-urilor din domeniul Protecției Sociale a Persoanelor în Etate;
- 5) Forul Organizațiilor de Femei din Republica Moldova;
- 6) Rețeaua ONG-urilor din Republica Moldova ce activează în domeniul HIV/SIDA, ITS și

---

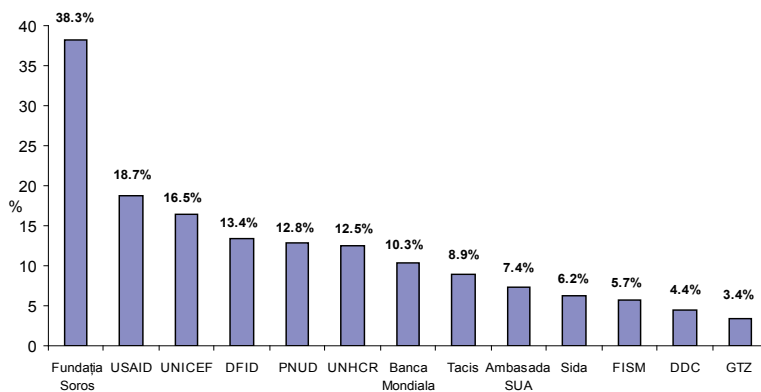
Narcomaniei.

- Rețeaua ONG-urilor din Domeniul Social s-a constituit la 1 august 2002 și întrunește circa 355 ONG-uri din țară.

Rolul ONG - ului

- de a răspunde unor nevoi a comunității ,
- de a satisface integrarea socială,
- de a promova participarea și implicarea cetățenilor în procesele decizionale,
- de a mobiliza societatea civilă.

Principali finanțatori ai ONG-urilor

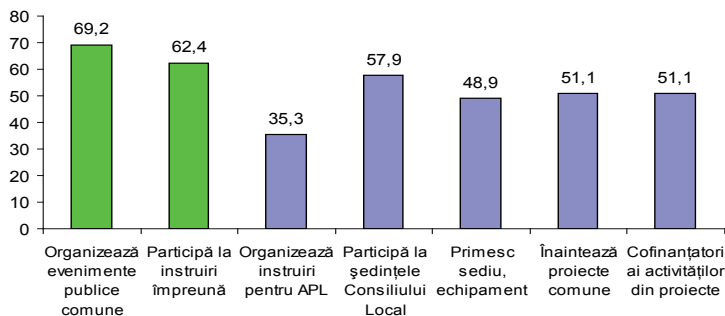

ONG-ul social prin prisma APL

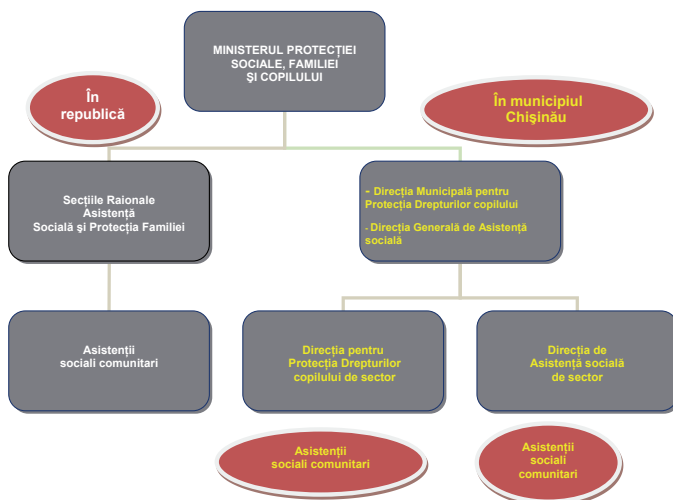
- 41% dintre localități au un cadru normativ stimulatив elaborat pentru constituirea și derularea parteneriatelor cu ONG-urile
- 25% au fonduri din bugetul local pentru susținerea activităților ONG-urilor
- 67% din APL contractează serviciile sociale oferite de ONG – uri.

Colaborarea cu autoritățile publice locale

- 75% din primării au funcționari care fac parte din consiliile coordonatoare ale ONG - urilor
- 71% din Consiliile Locale au membri reprezentanți ai ONG - urilor
- 63% din APL au participat la elaborarea planului strategic al ONG - urilor

*Structura sistemului de protecție socială în
municipiul Chișinău*

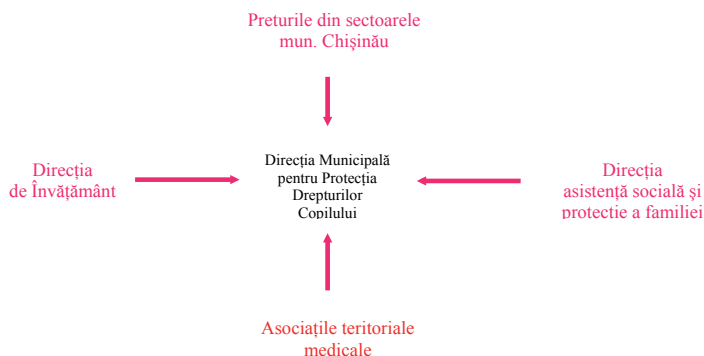

Administrația publică locală în municipiul Chișinău
Direcția Municipală
pentru Protecția Drepturilor Copilului

Direcția Municipală pentru Protecția Drepturilor Copilului (DMPDC) este o structură a Consiliului Municipal, creată prin Decizia Primăriei nr. 19, din 16.07 1997, și activează în baza Regulamentului aprobat de Consiliul Municipal în conformitate cu legislația în vigoare.

Este de menționat că această structură a fost fondată nu din contul unor unități noi, ci din a celor existente în diferite departamente și direcții ale Primăriei municipiului Chișinău, care activau în domeniul dat, și anume:

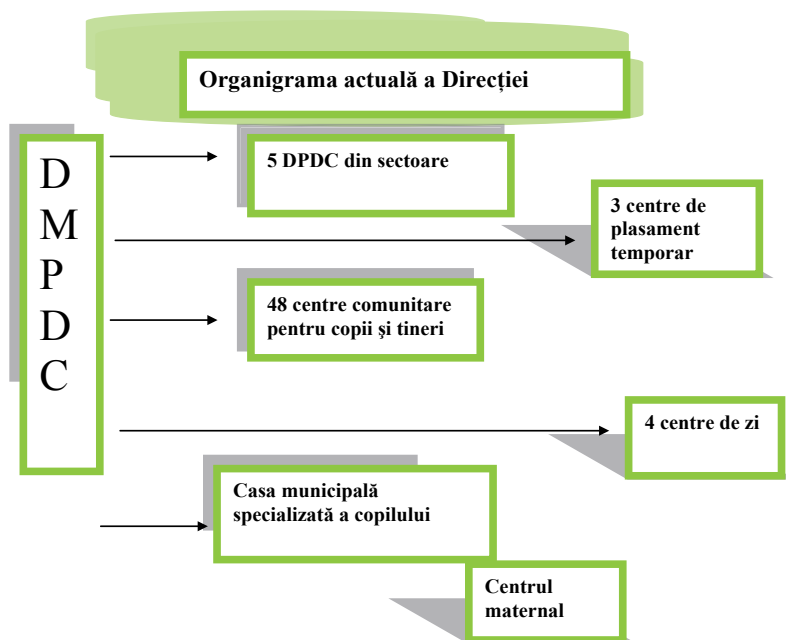

La etapa inițială, Direcția avea în structura sa doar Direcțiile pentru Protecția Drepturilor Copilului din cele cinci sectoare ale municipiului și Centrele comunitare pentru minorii de la domiciliu.

Astăzi, Direcția Municipală pentru Protecția Drepturilor Copilului este o instituție de referință în Republica Moldova, iar realizările acesteia sînt cunoscute în multe state ale lumii. Despre aceasta ne vorbesc vizitele de documentare și schimb de experiență ale colegilor ce activează în domeniul protecției drepturilor copilului din Rusia, Ucraina, Elveția, Italia, Marea Britanie, SUA ș.a.

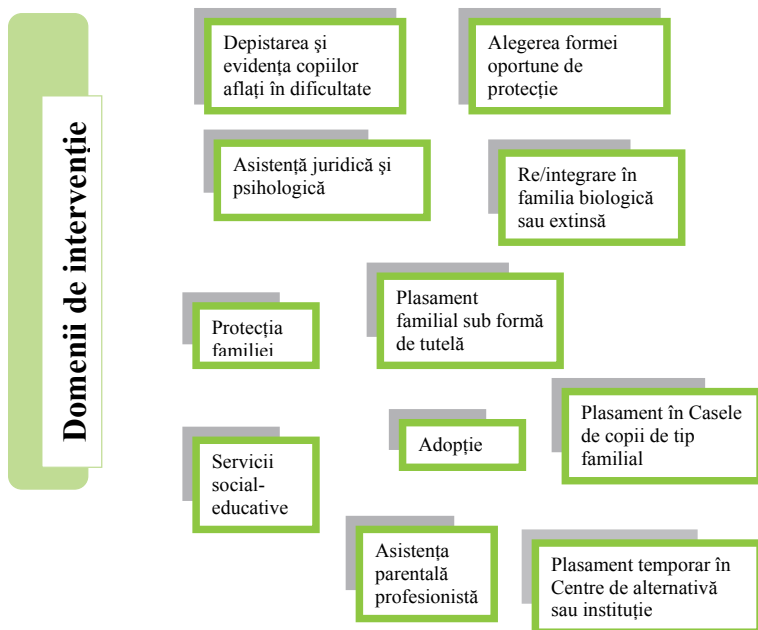
- ⇒ de exercitare a funcției de autoritate tutelară
- ⇒ de reglementare
- ⇒ de administrare
- ⇒ de reprezentare
- ⇒ de strategie

Pentru eficientizarea activității Direcției, în urma unor modificări în structură și Regulament, au fost create următoarele servicii :

- Serviciul de reintegrare și adopție;
- Serviciul pentru protecția familiei;
- Serviciul juridic;

- Serviciul pentru protecția copilului în conflict cu legea;
- Serviciul de asistență psiho-socială;
- Serviciul social-educativ comunitar;
- Serviciul de monitorizare, sinteză și strategie;
- Serviciul administrativ-gospodăresc;
- Cancelaria și resursele umane;
- Serviciul economic și financiar contabil.

Beneficiari:

- ↪ Copii orfani și rămași fără ocrotire părintească;
- ↪ Copii aflați în conflict cu legea;
- ↪ Copii cu dizabilități;
- ↪ Copiii străzii;
- ↪ Copiii instituționalizați;
- ↪ Copii abuzați;
- ↪ Copii orfani în perioada postinstituțională;
- ↪ Familii social vulnerabile;
- ↪ Familii cu mulți copii;
- ↪ Familii cu copii minori, aflate în litigiu.

Categoriile de beneficiari aflați în evidența DMPDC

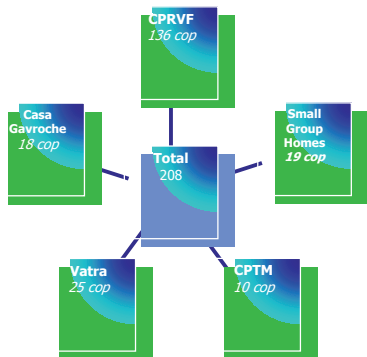
Beneficiari	Botanica	Buiucani	Centru	Ciocana	Rîșcani	Total în municipiu
Copii orfani și rămași fără ocrotire părintească, sub tutelă	280	179	159	230	201	1049
Copii plasați în Casele de copii de tip familial	6	-	22	-	-	28
Copii plasați în Centrele de plasament temporar						416
Copii plasați în familiile asistenților parentali profesioniști						8

Copii plasați în Casa municipală specializată a copilului						86
Copii adoptați în mun. Chișinău	605	230	423	75	151	1484
Copii care consumă droguri, alcool, substanțe toxice	30	7	32	5	43	117
Copii care cerșesc și vagabondează	30	18	70	15	104	231
Copii plasați în gimnaziile de tip internat	258	160	47	93	145	703
Familii social vulnerabile cu copii	1289 2465	1179 2040	822 1413	1115 2166	1073 1928	5528 10012
Familii cu copii invalizi	225 232	156 161	170 170	322 329	185 186	1058 1078
Familii dezorganizate	148	75	108	17	134	483
Total copii în evidență						22 281

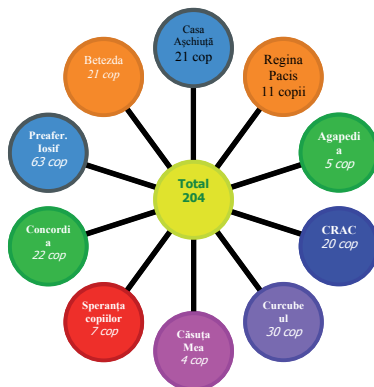
Centrele de plasament

Caracterul deschis al centrelor de plasament temporar permite o integrare mai eficace a copiilor în societate.

Actualmente, de serviciile Centrelor de plasament temporar statale și nestatale, beneficiază 412 copii.

STATALE

NESTATALE

Reintegrarea copiilor în familie

Reintegrarea reprezintă reîntoarcerea copilului din instituțiile rezidențiale sau cele de plasament temporar în familia biologică, familia extinsă sau tutelară. Numărul de copii reintegrați în familie, din instituțiile de stat, este în creștere comparativ cu anul precedent. Faptul se datorează reevaluării situației copiilor aflați în instituții și colaborarea mai eficientă a tuturor actorilor implicați în acest proces.

Tabel 1. Numărul copiilor reintegrați în familie din instituțiile de stat

Nr. Crt.	Denumirea instituției	Re/integrați în familie	
		2006	2007
1	Centrul de Plasament și Reabilitare a Copiilor de Vîrstă Fragedă	113	105
2	Casa Specializată Municipală a Copilului	57	78
3	Centrul de plasament „Casa Gavroche”	9	15
4	Centrul de plasament de tip familial „Small Group Homes”	4	4
5	Centrul de plasament temporar al minorilor	-	5
6	Gimnaziul-internat nr.1	15	12
7	Gimnaziul-internat nr.2	46	24
8	Gimnaziul-internat nr.3	18	20
9	Gimnaziul-internat nr.10	3	7
10	Gimnaziul-internat nr.23	6	10
	TOTAL în instituții de stat	271	280

Tabel 2. Numărul copiilor reintegrați în familie din instituțiile nestatale

Nr crt.	Denumirea Centrului	Copii reintegrați în familie	
		2006	2007
1	Centrul de plasament „Speranța copiilor”	1	8
2	Centrul de plasament „Betesda”	8	4
3	Centrul de plasament „Casa Așchiuță”	17	15
4	Casa de copii „Preafericitul Iosif”	10	1
5	Centrul de plasament „Concordia. Proiecte sociale”	2	-
6	Centrul de plasament „Agapedia”	8	5

7	Centrul de plasament „Regina Pacis”	4	5
8	Centrul de plasament „Căsuța mea” (Forul Femeilor)	-	4
9	Centrul de plasament „Curcubeul” (ADRA)	1	4
10	Centrul de plasament și reabilitare a adolescenților (CRAC)	11	12
	Total din centrele nestatale	62	58

Relația ONG-APL, Partenerii DMPDC

- UNICEF
- OO EVERY CHILD
- Fondul de Investiții Sociale din Republica Moldova
- Organizația Internațională a Muncii
- Asociația “Amici dei Bambini” din Republica Moldova și Italia
- Asociația pentru persoane cu Dizabilități de intelect “Humanitas” din Moldova
- Asociația „AIAU” Italia
- ONG “Salvați copiii” din Moldova
- Asociația “AngiCapt”
- Asociația ”Il Conventino” în Moldova
- Asociația Obștească “ARTISudio”
- Centrul național de Prevenire a Abuzului față de copii
- Asociația Acasă
- Terre des Hommes
- Centrul de Resurse pentru Tineri
- Asociația PRO.DO.C.S Italia

-
- Asociația Obștească “Hilfswerk Austria”
  - Agenția “East West Adoptions”
  - Fundația de Caritate “Andrea”
  - Asociația “Motivație”- Moldova
  - Asociația “Motivation”- România
  - Organizația Internațională pentru Migrație
  - Fundația “Agapedia” din Moldova
  - Forul Organizațiilor de Femei din Republica Moldova

Domeniile și formele de conlucrare

▪ Domeniile

- ✓ Dezvoltarea resurselor umane
- ✓ Dezvoltarea rețelei de servicii sociale pentru copii și familie

▪ Formele

- ✓ Acordarea asistenței psihologice, sociale
- ✓ Prestarea serviciilor sociale
- ✓ Organizarea seminariilor și a training-urilor
- ✓ Evaluarea situației sociale a copiilor aflați în dificultate
- ✓ Examinarea unor litigii
- ✓ Elaborarea materialelor informative pentru copii și părinți.

***Centrul de plasament temporar de tip familial
"Small Group Homes"***

- *Parteneri* : OO Every Child Moldova, Asociația Obștească "Hilfswerk Austria"
- *Servicii oferite*:
  - Oferirea serviciilor de reabilitare socială și medicală
    - Instruire și educație individuală axată pe formarea deprinderilor de viață:
  - Consilierea psihologică a copiilor și a membrilor familiilor acestora.

Centrul comunitar pentru copii cu dizabilități fizice

- *Parteneri* : UNICEF-Moldova
- *Servicii oferite* :
  - kinetoterapie (gimnastică curativă);
  - recuperare acvatică ;
  - activități educativ-didactice;
  - atelier – ansamblarea, reparația și deservirea tehnică a cărucioarelor;
  - asistență psiho-socială;
  - cercuri pe interese.

***Centrul media pentru tineri și studioul radio
“Vocile Tinerilor”***

- *Parteneri* : UNICEF-Moldova
- *Servicii oferite*:
  - cursuri de radio-jurnalism;
  - pregătirea și prezentarea emisiunii “Laboratorul tinereții”, la Radio “Antena C”;
  - participare cu subiecte la radio Moldova.

Serviciul de asistență psiho-socială “Amicul”

- *Parteneri*: UNICEF Moldova, Centrul Național pentru Prevenirea Abuzului față de Copii
- *Servicii oferite*:
  - asistență socială;
  - asistență psihologică;
  - resocializare;
  - servicii specializate.

Centrul comunitar de zi “Casa Speranței”

- *Parteneri*: FISM, Asociația Surzilor din Moldova
- *Servicii oferite*:
  - recuperare psihologică;
  - asistență socială;

- consilierea familiei;
- terapie ocupațională.

Centrul de zi de dezvoltare și socializare a copiilor cu necesități speciale “Atenție”

- *Parteneri:* FISM; SOROS Moldova; Asociația de caritate “Acasă”.
- *Servicii oferite:*
  - kinetoterapie;
  - asistență psihologică,
  - psiho-corecție;
  - activități individuale;
  - terapie ocupațională;
  - activități culturale și distractive cu copiii din comunitate.

Centrul de plasament temporar al copiilor orfani în perioada postinstituțională “Vatra”

- *Parteneri:* FISM, OIM, Confesiuni Religioase
- *Servicii oferite:*
  - asigurare temporară cu spațiu locativ ;
  - activități de dezvoltare a deprinderilor de viață;
  - asistență psiho-pedagogică;

- asistență psiho-socială, juridică.

***Centrul de restabilire socială a copiilor
“Casa Gavroche”***

- *Parteneri:* FISM, OIM, Confesiuni Religioase
- *Servicii oferite:*
  - asigurare temporară cu spațiu locativ;
  - activități de dezvoltare a deprinderilor de viață;
  - asistență psiho-pedagogică;
  - asistență psiho-socială, juridică.

***Casa municipală specializată a copilului,
Centrul maternal***

- *Parteneri:* FISM, Fundația “Agapedia”, AiBi Asociația de Caritate “Andrea”
- *Servicii oferite:*
  - servicii educaționale;
  - îngrijire medicală;
  - găzduirea mamelor tinere aflate în dificultate;
  - asistență socio-psihologică;
  - resocializare;
  - pregătirea copiilor pentru re/integrarea copiilor în familie.

Centrul pentru copilărie, adolescență și familie

- *Parteneri:* Asociația PRO. DO.S Italia,
Ministerul Afacerilor Externe Italia
- *Servicii oferite:*
  - laborator manual;
  - laborator lingvistic-comunicativ;
  - activități extrașcolare (dans, teatru, muzică, sport);
  - activități informativ – formative.

Serviciul de asistență parentală profesionistă

- *Parteneri:* OO EVERY CHILD
- *Servicii oferite:*
  - găzduire în mediu familial;
  - suport financiar;
  - asistență psihologică, juridică;
  - reintegrare în familia biologică/extinsă;
  - instruirea părinților.

Numărul copiilor plasați în familiile asistenților parentali profesioniști

Asistenți parentali profesioniști (APP)		
1	Total APP	11
	• active	6
	• libere	5
Copii în plasament		
2	Total copii	8
	- cu statut determinat	2
	- părinți în detenție	2
	- rămași fără ocrotire părintească	2
	- din familii dezorganizate	1
	- refuz temporar	1
Forma de protecție a copiilor plecați din APP pe parcursul anului 2007		
3	Total copii	11
	- reintegrați în familia biologică sau extinsă	2
	- integrați în familia adoptatoare	1
	- plasați sub tutela	2
	- plasați în Centrul de plasament	3
	- Casă de copii de tip familie	3

Asistența parentală profesionistă este o parte componentă a serviciilor sociale, având drept scop ocrotirea copiilor în dificultate prin intermediul asistenței parentale, oferind copiilor rămași fără ocrotire părintească posibilitatea

de a duce o viață decentă. În perioada anului 2007, beneficiarii Serviciului de asistență parentală profesionistă au fost 19 copii, plasați în 11 familii de asistenți parentali.

Din păcate, acest serviciu nu s-a extins și nu s-a aprobat angajarea unor noi asistenți parentali profesioniști.

Centrele private de plasament

- **Biserica** de pe lângă mănăstirea Hîncu:
  1. Casa “Preafericitul Iosif”
- **Confesiunile religioase:**
  1. Centrul de plasament “Concordia”
  2. Centrul de plasament de tip familial ” Betania”
  3. Centrul de plasament “Casa Nouă”
  4. Centrul de plasament “Curcubeul”
  5. Centrul de plasament “Betezda”
  6. Centrul de plasament “Regina Pacis”
- **Asociații, fundații**
  1. Centrul de plasament “Agapedia”
  2. Centrul de resocializare a copilului “Casa Așchiuță”
  3. Centrul de plasament de vîrstă fragedă “Speranța Copilului”

Principalele obstacole în calea parteneriatului APL - ONG

- **Cadrul legislativ:**

1. Lipsește un mecanism de înregistrare a Centrelor de plasament în cadrul căruia se prestează diferite servicii sociale (cu avizul APL);

2. Lipsește mecanismul de conlucrare a ONG-ului cu APL-ul;

3. Acreditarea serviciilor sociale de calitate, prestate de sectorul privat:

- Sectorul asociativ este în mare măsură dependent de finanțele donatorilor;
- Lipsește în multe cazuri continuitatea și durabilitatea serviciilor;
- Există multe domenii sociale neacoperite (adolescenții aflați în dificultate);
- Vizibilitatea ONG-urilor este redusă;
- Factorul voluntarilor este subestimat.

DATE STATISTICE

Total populație în municipiul Chișinău	755140
Total copii în municipiul Chișinău	166631
Total copii 0-6 ani	48380
	municipiul Chișinău 39030
	în suburbii 9350
Total copii 7-18 ani	118251
	mun. Chișinău 97738
	în suburbii 20513
Total născuți	7250
	mun. Chișinău 5648
	în suburbii 1602
Total decedați (persoane)	6367
Total căsătorii	7040
Total divorțuri	2999
Salariu mediu (lei)	2279
	în anul 2006 – 1697
Salariu minim (lei)	400
	în anul 2006 – 200
Coșul minim de consum (lei)	935,1
Total instituții preșcolare	148
Copii	26182
Total gimnazii	22
Copii	5822
Total licee	90
Copii	66922

Sursa: Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova (01.01.07)

Sistemul de protecție a copilului din Ucraina

Ministerul Ucrainean de Familie, Tineret și Sport este elementul cheie în sistemul național de protecția copilului. Atribuțiile ministerului sunt:

- participă în procesul de observare și implementare a politicilor sociale cu privire la problematica copiilor, adopție, procesul demografic, prevenirea violenței domestice;
- coordonează măsurile adoptate de autoritățile centrale și locale cu privire la jurisdicția ministerului;
- realizează documente provizorii pe temele jurisdicției ministerului.

Departamentul de Stat pentru Adopție și Protecția Drepturilor Copiilor a fost constituit sub coordonarea Ministerului Ucrainean pentru Familie, Tineret și Sport cu atribuția de a coordona activitățile de implementare a Convenției Națiunilor Unite cu privire la drepturile copiilor la nivel național. Mandatul departamentului include:

- protecția drepturilor, libertăților și interesul copilului, prevenirea abuzului și neglijarea copilului;
- supervizarea dezvoltării și aplicării legislației pe tema adopției, tutelei și îngrijirii, acomodarea copiilor în case de tip familial și familii de tip foster, prevenirea

---

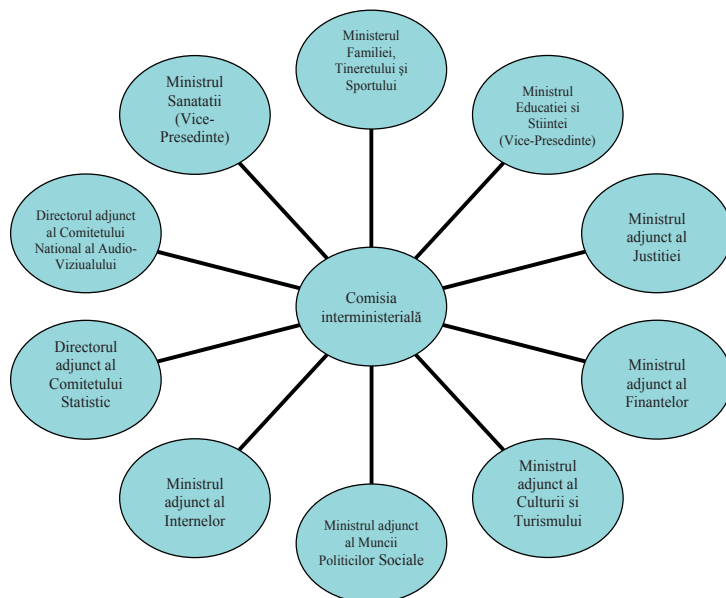
neglijării copilului și lipsei de adăpost, protejarea drepturilor, libertăților și interesului copiilor;

- observarea respectării drepturilor copiilor și protejarea intereselor acestora, precum și a adopției lor, a tutelei și a îngrijirii acestora; acomodarea copiilor în case de tip familial și familii de tip foster, cât și îngrijirea acestora în instituții de stat;

- implementarea obligațiilor asumate de statul ucrainean în baza Convenției Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Copiilor și ale altor tratate internaționale cu privire la apărarea drepturilor copiilor, adopție, tutelă și îngrijire; colaborarea cu autorități executive centrale și cu UNICEF și controlul asupra implementării programelor finanțate de UNICEF.

Celelalte instituții cu putere executivă asupra implementării politicilor publice cu privire la copii sunt: Ministerul Sănătății, Ministerul Educației și Științei, Ministerul Justiției, Ministerul de Interne, Ministerul Muncii și Politicilor Sociale, Ministerul Finanțelor. Coordonarea inter-departamentală a acțiunilor cu privire la dezvoltarea copiilor, participarea acestora la viața politică, culturală și spirituală statală; implementarea Convenției Națiunilor Unite cu privire la drepturile copiilor și a Declarației Universale; realizarea și dezvoltarea unor activități cu caracter legal și instituțional cu scopul de a îmbunătăți situația copiilor. Acest lucru este

realizat prin comisia interdepartamentală de protecția copilului. Comisia este alcătuită din reprezentanți a mai multor ministere (vezi figura de mai jos).

Implementarea politicilor publice cu privire la apărarea drepturilor copilului, prevenirea fenomenului lipsei de adăpost al copilului și neglijarea la nivel local intră în competențele serviciilor de protecție a copilului care reprezintă o secțiune a administrației locale.

Acest serviciu coordonează eforturile instituțiilor de tip executiv, organele de guvernare locală, întreprinderi, instituții

și organizații în rezolvarea problemei protecției sociale a copilului și prevenirea neglijării copilului și problema lipsei de adăpost.

Responsabilitatea acestui serviciu a fost mărită recent: lucrătorii serviciului au acum autoritatea de a trimite un copil care este în dificultate într-o instituție specializată (inclusiv de profil educațional); de a facilita accesul copiilor orfani și a celor fără ocrotire părintească în case de tip familial și îngrijire de tip foster; de a referi un copil pentru tutelă sau pentru adopție; de a organiza întâlniri cu părinții și cu tutorii pe tema cauzelor încălcării drepturilor copiilor și neglijării acestora; de a realiza solicitarea unor pedepse pentru încălcarea drepturilor copiilor.

Un rol considerabil în protecția socială și asistarea copiilor îl au centrele de servicii sociale destinate familiei copiilor și tinerilor; instituții care sunt în subordinea Ministerului Ucrainean al Familiei, Tineretului și Sportului.

O importantă componentă a politicii sociale statale în Ucraina este suportul acordat familiilor cu copii. Ca exemplu, ajutorul financiar pe care familia în care s-a născut un copil în anul 2007 a fost în cuantum de 8500 UAH (aproximativ 1700 USD), media ajutorului lunar pentru copiii sub 3 ani a fost de 127,62 UAH (25,52 USD).

Colaborarea dintre stat și organizațiile non-guvernamentale

Pentru o dezvoltare reală a serviciilor sociale este necesară centrarea pe soluționarea problemelor de protecție socială a copiilor și crearea de oportunități pentru adoptarea lor de către comunitate.

Numeroase comunități din Ucraina, cât și de pe mapamond, sunt perturbate de creșterea problemelor sociale, cât și a celor economice, care înrăutățesc situația copiilor. Programele destinate rezolvării acestor probleme nu oferă rezultatele preconizate. Societatea devine mai conștientă asupra faptului ca programele guvernamentale, în ciuda intențiilor lor bune, nu pot acoperi soluționarea multitudinii de probleme existente.

Eficiența programelor sociale depinde de participarea cetățenilor, întreprinderilor și instituțiilor publice, cât și a celor caritabile din diferite domenii. Realizarea programelor sociale este influențată de relațiile interpersonale, cât și de sustenabilitatea rețelelor sociale. Crearea și înnoirea unor asemenea relații, cât și a rețelelor, în primul rând în comunitățile locale, ar trebui să antreneze toate componentele sociale.

Până de curând, activitatea marilor companii din Ucraina a prezentat o intensificare în implementarea unor

ațiuni caritabile și a unor proiecte sociale. Studiile sociologice arată faptul că ajutorul social este în principal direcționat către copii, apoi către sănătate și în final către persoane cu oportunități limitate, persoane vârstnice și persoane în situații dificile.

În majoritatea cazurilor, proiectelor sociale sunt realizate în comunități, în spații oferite de companii. Companiile mari au tendința de a investi în implementarea proiectelor pe termen lung în detrimentul intervențiilor pe termen scurt.

La data actuală, autoritățile sunt mai atente în încurajarea implicării comunității în munca cu copiii. De exemplu, coordonatorul administrării statale a Chernihiv Oblast a solicitat supervizorilor activității administrative din cadrul raioanelor și primăriilor localităților să numească directori în cadrul instituțiilor ofertante de servicii pentru copiii aflați în dificultate. Această inițiativă a avut ca scop implicarea comunităților teritoriale în luarea deciziilor în problemele pe tema drepturilor copiilor.

Ca rezultat, 446 companii, 113 întreprinderi și organizații, 28 organizații caritabile au preluat tutela non-formală a peste 1238 copii.

Comisiile publice pe tema problemelor copiilor – corpul de consultanță a autorităților locale – au fost înființate și lucrează sub autoritatea consiliilor locale a regiunilor principale din Ucraina. Asemenea corpuri publice sunt create prin decizia

autorităților locale. Comisia este alcătuită din profesori, șefi adjuncți din poliție, personal medical, preoți, reprezentanți ai comitetelor parentale și reprezentanți ai instanțelor legislative locale.

Comisiile locale pe tema problemelor copiilor sunt prezente în majoritatea raioanelor. De exemplu, aproape 500 de comisii publice pe problemele copiilor au fost create în raionul Ivano-Frankivsk.

Altă dovadă a activităților comunității în soluționarea problemelor copiilor este o implicare mai largă a populației în activități caritabile. Spre exemplu, o acțiune caritabilă intitulată „Hear all”, care a avut loc în Odessa, pe data de 22 aprilie 2007, a intenționat să ajute copiii cu probleme auditive. Fondurile au fost strânse de către voluntari din toate districtele raionului, reprezentanți ai instituțiilor publice, studenți și elevi.

În total, cu efortul voluntarilor, s-au strâns 111317, 04 UAH, care au fost cheltuiți pe echipamente de diagnosticare a disfuncțiilor auditive pentru spitalul din Odessa.

La începutul anului școlar, raionul Khmelnytska organizează o acțiune caritabilă „Let’s Prepare Children for School”. Fondurile strânse pe baza acestei acțiuni sunt cheltuiți pe uniforme școlare, încălțăminte pentru copiii care provin din familii sărace și familii cu mulți copii.

Din august 2006, Consiliul Zakarpatska și Al’trusa Club Uzhgorod (fond caritabil) organizează campania

caritabilă „Family to every child”. Fondurile obținute sunt cheltuite în exclusivitate pentru dezvoltarea rețelei de centre de tip familial și servicii de tip foster.

În perioada 2006-2007, fondurile strânse în campanie au fost estimate la suma 276.000 UAH. Datorită acestor fonduri familia Vovk din orașul Mukachevo a reușit să își finalizeze construirea casei, cât și cumpărarea mobilei; familia Lelekach, din satul Ratovci, a cumpărat mobilă pentru casă, în timp ce familia Kvaschuk a reparat soba pe gaz.

Reforma sistemului de servicii sociale, care este în dezvoltare acum în Ucraina, este direcționată către realizarea unui mediu favorabil pentru dezvoltarea pieței de servicii sociale prin extinderea spectrului de activitate, oferirea de șanse egale pentru participarea ofertanților de toate tipurile de servicii. Odată cu acest scop, se dezvoltă și mecanismele adecvate prin care instituțiile de stat pot “achiziționa” servicii sociale de calitate de la organizații neguvernamentale.

Proiectele sociale direcționate pe soluții concrete, adresate problemelor sociale, sunt înaintate pentru analiză autorităților locale. De exemplu, în anul 2007, Departamentul de Tineret și Sport a primit 69 de proiecte sociale și programe.

21 din cele 69 menționate sunt axate pe dezvoltarea culturală și spirituală a copiilor; 19 pe formarea unui stil de viață sănătos și munca de prevenție în mediul copiilor; 14 pe consolidarea instituției familiei. Cu acordul deciziei finale a

---

comisiei, departamentul a finanțat 38 de proiecte cu valoarea totală de 157.100 UAH.

Datorită competiției de proiecte sociale pentru interesul superior al copilului, în 2007, în Poltava, administrația de stat a suportat 45 de proiecte propuse de 23 organizații de stat, estimate ca valoare la 46.000 UAH.

Din păcate, exemplele implicării organizațiilor publice în rezolvarea problemelor sociale ale copiilor și problemelor tinerilor în comunități, sub auspiciile ordinii sociale, nu sunt numeroase. Implementarea și dezvoltarea mecanismului pentru inițiativele de suport public în interesul copiilor și a tinerilor în comunitățile locale ar trebui să devină o prioritate a administrației publice.

Este de asemenea important de menționat faptul că administrația locală nu folosește cu eficacitate mecanismul de adunări generale și audieri publice. Doar câteva comunități au organizat audieri publice pe teme ca vânzarea alcoolului minorilor, criminalitatea crescută printre tineri, au contribuit la organizarea unor activități de sănătate și timp liber pentru copii.

Strategia Ucrainei în privința aderării la comunitatea europeană este realizată prin crearea unor noi instituții non-guvernamentale – organizațiile caritabile conduse de consilii independente formate prin reprezentare maximă a comunității locale pentru o distribuire mai eficientă a fondurilor.

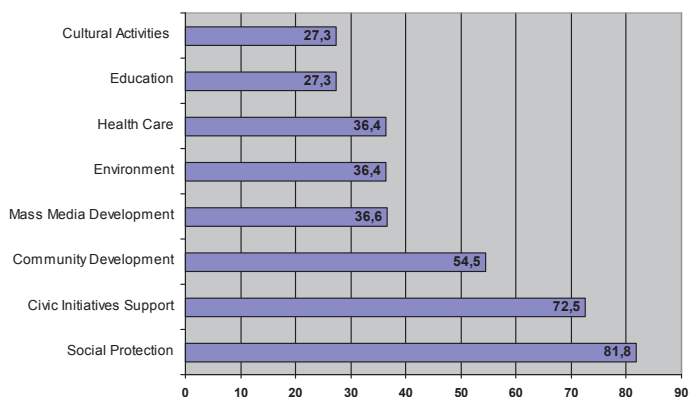
Specificății ale fondurile comunității în Ucraina au fost

studiate cu ajutorul întrebărilor electronice și cu ajutorul focus grupurilor în cercetarea „Charitable Institutions of Ukraine: Present Condition and Prospects of Development” (Ukrainian Forum of Philanthropists, 2007). Acest studiu a reunit 11 organizații care se plasează în formatul de lucru cu asemenea fonduri.

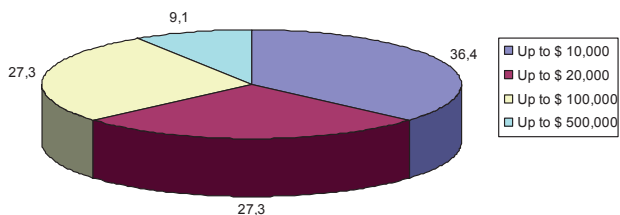
Sursa de bază de finanțare a acestor fonduri sunt donațiile făcute de persoane fizice și organizații comerciale. Aceasta este dovada realizărilor principalului scop în dezvoltarea culturii locale de caritate și filantropie, anume mărirea responsabilității corporațiilor în domeniul social în vederea îmbunătățirii calității vieții oamenilor din comunitate.

Fondurile comunității sunt cheltuite în folosul copiilor în fiecare comunitate: activități legate de mediul înconjurător, educațional, protecție socială, sănătate, activități de petrecerea timpului liber (vezi figura 1). În același timp, fondurile comunității sunt folosite pentru organizarea unor campanii de strângere de fonduri pentru diferite grupuri țintă (copii cu dizabilități, infectați cu HIV, copii orfani).

Din păcate, comunitățile nu posedă fonduri financiare considerabile. Mai mult decât o treime din fonduri (50.000 UAH) sunt strânse din acțiuni caritabile pe an (figura 2). Ținând cont că aproximativ 95% din fonduri sunt alocate în orașe mari, și aceste sume sunt insuficiente.

Figura 1. Distribuira fondurilor

Figura 2. Sumele anuale aprobate în scopuri caritabile

Insuficiența fondurilor este datorată lipsei banilor în rândul membrilor comunității, a nivelului scăzut de devotament al populației și al lipsei de încredere în stat și organizațiile non-guvernamentale; neînțelegerea rolului filantropiei ca soluție în problemele sociale; absența tradiției de participare a membrilor comunității în soluționarea problemelor sociale;

---

lipsa de conștientizare a comunității cu privire la filantropie.

Una dintre formele activismului comunitar este prezentarea sistemică a tematicilor sociale, cât și a celor legale în protecția diferitelor grupuri de copil în mass-media. În majoritatea comunităților se desfășoară procesul public de conștientizare asupra situației copiilor și a problemelor cu care se confruntă frecvent aceștia.

De exemplu, Departamentul de Presă și Informații al Administrației Poltava a oglindit acțiunile întreprinse în anul 2007. Compania regională de televiziune și radio „Poltava” a realizat un program pe care l-a difuzat bilunar, intitulat „Children”. Acest program vizează tema protecției copiilor și a drepturilor acestora.

Topicul protecției copilului și combaterea neglijării copilului este de asemenea tratat de către studioul „City Studio” și difuzat prin pagina de internet a administrației publice „News of Poltavschina”.

Numărul articolelor scrise în ziarele regionale și locale pe tema problemelor copiilor în timpul anului 2007, a fost în jur de 70.

Centrul de Servicii Sociale pentru Familie, Tineret și Sport din Odessa a prezentat o serie de programe TV numite „City of Children”, reprezentanții postului de televiziune au purtat întâlniri cu reprezentanți ai serviciilor pentru copii, adăposturi și alte instituții.

În 2007, 243 de articole cu privire la prevenirea

neglijării copilului și lipsei de adăpost au fost publicate în ziarul local din Mykolaiv. O serie de articole au fost publicate sub tematica „Children under Our Wing” și „Raid”.

În concluzie, ar trebui notat faptul că în timpul ultimilor ani au fost făcute schimbări pozitive în domeniul activismului teritorial al comunităților cu privire la tematica protecției copilului și dezvoltare.

Oricum, pentru a face acest proces sustenabil și pentru întărirea efectelor acestuia este importantă dezvoltarea mecanismului de colaborare între autorități, prin introducerea diferitelor forme de activism ale comunității (audieri publice, adunări publice, interviuri, campanii de conștientizare), prin desfășurarea de concursuri de proiecte sociale care vizează problemele copiilor, prin introducerea unei raportări anuale făcute de administrațiile locale și corpurile executive în vederea extinderii resurselor pentru copii.

Exemple de activități realizate de către organizații de stat și non-guvernamentale

“Women’s consortium of Ukraine”, consortum@bigmir.net
Proiect de prevenire a violenței împotriva copiilor.

Scopul acestui proiect este de a îmbunătăți asistarea copiilor, victime ale violenței. Activitățile proiectului sunt realizate prin intermediul seminariilor, cursurilor educaționale,

activităților informative și publicarea unor materiale pentru furnizori de servicii pentru copii.

Prin intermediul procesului de pregătire, specialiștii dobândesc aptitudinile necesare pentru a se confrunța cu situații de violență, furnizarea unor servicii sociale și psihosociale pentru copii, victime ale violenței, ascultarea opiniei copiilor.

“Aspern” Fond de Caritate, veraaspern@mail.ru

Activitatea fondului constă în oferirea de ajutor financiar și umanitar pentru persoane în dificultate, în special copii.

Programele fondului:

- “Centru de reabilitare psiho-socială a copiilor” include reabilitarea socială, medicală, pedagogică pentru copii aflați în situații de criză. Centrul este creat pentru 20 de copii, cu vârste cuprinse între 3 și 18 ani;
- Centru rezidențial «House on the half of road» - un serviciu care oferă găzduire temporară, precum și programe de dezvoltare personală destinate tinerilor;
- activități recreative în Ucraina și în țări străine – organizarea recreerii copiilor în campusuri din Ucraina și Austria;
- voluntariat – încurajarea tinerilor de a participa la programe internaționale de voluntariat, participarea la seminarii internaționale, pregătire;

-
- bunici – munca cu familii aflate în criză, susținerea unor întâlniri cu familii;
  - ajutor caritabil – oferirea de ajutor pentru case de copii, spitale, organizații care lucrează cu familii sărace, copii și vârstnici.

Sunt 152 de familii ajutate de către Fond (52 familii sub îndrumare permanentă și 100 sub îndrumare parțială.

Filiala ucraineană a Fondului Caritabil Internațional «Embassy of Life»

Cooperează cu organizația Ministerul Salvării Copilului pentru oferirea serviciilor sociale destinate copiilor fără adăpost.

- identificarea lor, oferirea de mese și ajutor umanitar.

Centrul social cu activități profilactice destinate copiilor străzii, Bohdana.Kuzmenko@dowusa.org

Centrul este o instituție de suport social pentru copii; oferă asistență socială, medicală, psihologică, pedagogică și alte tipuri de asistență pentru copiii neglijați și fără adăpost, cu vârsta cuprinsă între 3 și 18 ani.

Principalul scop al centrului este reprezentat de oferirea de suport social, reabilitare, prevenirea și depășirea problemelor legate de lipsa de adăpost și neglijarea copiilor.

Tipuri de activități:

- desfășoară munca de teren, încurajează copiii străzi să viziteze centrul cu regularitate;
- realizează diagnostice sociale, psihologice și medicale care includ o evaluare complexă a nevoilor copiilor; diagnosticele iau în considerare situația familiei și a mediului social;
- dezvoltă planuri individuale pentru reabilitare, oferind descrierea unor metode specifice care facilitează reabilitarea ;
- furnizează primul ajutorul medical;
- încurajează reînnoirea și dezvoltarea cunoștințelor despre igienă și abilitățile de comunicare.

Centrul de reabilitare pentru copii, «City of Happy Children»

- <http://mistoforkids.org/>

O atribuție de bază a centrului este reabilitarea complexă, socială și psiho-socială, dezvoltarea deprinderilor creative și, de asemenea, munca sistematică cu părinții pentru a facilita crearea unui mediu favorabil pentru întoarcerea copilului în familie.

În viitor, centrul își planifică să creeze un centru de reabilitare pentru părinți și să se extindă în Vinnytsa, Kharkiv and Korosten.

La data actuală, centrul deservește 21 de copii cu vârste cuprinse între 2 și 12 ani.

**«Every child» în Ucraina, <http://www.everychild.org.ua/>
Proiect: Dezvoltarea serviciilor sociale integrate pentru
copii și familii vulnerabile.**

Principalul scop al proiectului îl constituie soluționarea unor sarcini complexe, conectate cu problemele economice și sociale care apar în Ucraina în perioada de tranziție. Se dorește micșorarea numărului de copii care se află în instituții de tip rezidențial.

Pentru realizarea obiectivului primar al proiectului se dorește implementarea mai multor obiective specifice:

- introducerea și dezvoltarea modelelor de servicii sociale integrate în Kiev;
- adoptarea și dezvoltarea unor forme de programe de pregătire specializată pentru îmbunătățirea deprinderilor de planificare, dezvoltare și reabilitare a personalului Ministerului Tineretului și Sportului, dar și din sistemul de centre de servicii sociale pentru tineri ; dezvoltarea potențialului lor în procesul de introducere a unor noi servicii.
- un beneficiar al proiectului – Serviciul Social de Stat pentru Copii, Familie și Tineret.

Acest proiect a fost implementat cu succes în districtul pilot al Kiev-ului, și acum este implementat și în alte districte.

Organizația de caritate internațională “Hope and homes”,

<http://www.hopeandhomes.org.ua>

Misiunea organizației este una specială – să ofere fiecărui copil posibilitatea să trăiască într-un mediu securizat și împreună cu familia, unde va fi capabil să își realizeze potențialul.

Următoarele proiecte sunt realizate în Ucraina:

Dezinstituționalizarea – scopul proiectului este introducerea și dezvoltarea unui sistem eficace de tutelă pentru copii, prin crearea de condiții pentru creșterea acestora în familii sau în condiții familiale, luând în considerare trăsăturile individuale și nevoile fiecărui copil.

Crearea, dezvoltarea și suportul caselor de tip familial - un alt scop este oferirea posibilității copiilor privați de a trăi într-un mediu securizat, într-un mediu familial adecvat, unde își vor putea dezvolta potențialul.

Prevenirea abandonului nou născuților de către mamele acestora - un obiectiv al proiectului în perioada 2007-2008 - este reprezentat de dezvoltarea unor metode și tehnici psiho-sociale de prevenire a abandonului prin introducerea unor puncte consultative în maternități.

Centrul de asistență psiho-socială din Kiev, www.ssm.kiev.ua/kmcssdm/vul_1.html

Grupul țintă: persoanele (cu copii) aflate în situații de viață dificile (violență domestică etc).

Tipuri de servicii:

- realizarea unui diagnostic psihologic cu propunerea reabilitării și adaptării psihologice;
- ajutor consultativ pentru creșterea copilului;
- ajutor pentru procesarea documentelor legale;
- oferirea de adăpost temporar persoanelor acceptate în centru (centru destinat pentru 30 de persoane);
- oferirea de informații despre programul de lucru a instituțiilor sociale, medicale, educaționale, centre de angajare, organele guvernamentale executive locale.

Ministerul pentru Salvarea Copilului

Salvarea Copilului cooperează cu serviciul problemelor copiilor prin oferirea de asistență educațională, legală, medicală și psiho-socială pentru copii neglijați și fără adăpost și copii care provin din familii aflate în criză.

Pentru acest scop au fost organizate următoarele servicii:

- Centru de zi pentru copii - scopul centrului este

stimularea copiilor în vederea abandonării vieții pe stradă. Copiilor li se oferă mese și haine pe care le pot schimba. Serviciul deservește 15 copii.

- Centrul pentru reabilitare psiho-socială a copilului și familiei - scopul centrului este pregătirea copilului pentru revenirea în familia biologică sau acomodarea acestuia în cadrul unei familii de tip foster. În centru, copii au un program bine organizat, inclusiv programarea timpului liber; copiii pot să își îmbunătățească sănătatea mintală, cât și confortul psihologic. Serviciul deservește 22 de copii.

- Centre de ajutor medical și social care permit copiilor fără adăpost să beneficieze de un diagnostic medical, cât și de un tratament. Serviciul deservește 25 de copii.

- Centru de cazare – scopul este acela de a pregăti tineri pentru o viață independentă. Tinerii primesc cazare temporară, dobândesc deprinderi de viață și învață să planifice bugetul. Deservește 5-8 copii. Astăzi există două centre în Kyiv.

Serviciul destinat problemelor copiilor din Kiev,

<http://www.kmv.gov.ua/divisions.Id=1633&DExpand=1#divs>

Coordonează munca serviciilor din districtul Kiev și structura subdivizionară (adăposturi, centre de reabilitare psihologică pentru copii, centru orășenesc pentru copii) în ceea

---

ce privește realizarea protecției sociale și legale a minorilor.

Adăpost pentru copii - Serviciul destinat problemelor copiilor din Kiev.

Centrul este o instituție de protecție socială creată pentru oferirea temporară de spațiu locativ copiilor între 3 și 18 ani. Scopul principal al centrului este realizarea protecției sociale a copiilor privați de îngrijirea părinților, crescuți în case cu dificultăți și care au renunțat la școală, în vederea creării unor condiții psiho-pedagogice adecvate, oferindu-le posibilitatea de a-și continua studiile. Serviciul deservește 50 de copii cu vârste cuprinse între 3 și 18 ani.

Centrul pentru reabilitare psihologică a copiilor

Centrul este unul de tip sanatoriu; a fost creat pentru activități medicale, de reabilitare socială, spirituală, educațională și activități culturale și sportive. O sarcină de bază a centrului este să răspundă nevoilor minorilor într-un timp cât mai scurt. Serviciul deservește aproape 50 de copii, cu vârste între 3 și 18 ani.

Note bibliografice

[1] Boboc. I., „Parteneriat social”, în Pop, L. (coord), *Dicționar de politici sociale*, București, Editura Expert, 2002, pp. 498-504.

[2] Buzărnescu, Ș., „Arhitecturi sociologice ale asistenței sociale”, în Neamțu, G., *Tratat de asistență socială*, Iași, Editura Polirom, 2003, pp. 57-108.

[3] Lambru, M., „Parteneriat public-privat și contractare de servicii în domeniul social”, în *Revista de Asistență socială*, nr. 1/2004, Iași, Editura Polirom, pp. 3-16.

[4] Sandu, D., *Dezvoltare comunitară*, Iași, Editura Polirom, 2005.

[5] Țigănescu O., „Organizațiile neguvernamentale, furnizori de servicii sociale: sursă inițială sau soluție ?”, în Lambru, M., Mărginean, I., *Parteneriatul public privat în furnizarea de servicii sociale*, București, Editura Ziua, 2004, pp. 41-53.

[6] “Joint III and IV Periodic State Report of Ukraine on Implementation of the UN Convention on the Rights of the Child (2002-2006)” – Kyiv, 2008, pp. 11-13. <http://www.ditu.gov.ua/docs/zvit.pdf>

[7] Annual State Report on Situation of Children in Ukraine in 2007 – Kyiv, 2008. – p 79, pp. 120-126. <http://www.kmu.gov.ua/sport/doccatalog/document?id=97746>

